

Høring i finanskomiteen 16.10.2006

Verdpapirfondenes forening: Aksjefondsrabatten ved formuesskatteligningen bør gjelde alle aksjefond

I forbindelse med statsbudsjettet for 2007 foreslår Finansdepartementet å avvikle verdsettelsesrabatten ved formuesskatteligningen fra og med inneværende inntektsår for alle verdipapirfond som ikke er aksjefond, jf. kapitel 18 i Ot.prp. nr. 1 (2006-2007). Formuesskatterabatten for aksjefond videreføres, men foreslås redusert fra 20 til 15 prosent neste år. Departementet foreslår at aksjefond i formuesskattesammenheng skal defineres som et verdipapirfond som har plassert 50 prosent eller mer av kapitalen i aksjer og grunnfondsbevis. Verdsettelsesrabatten skal imidlertid etter forslaget bare gjelde for aksjefond som plasserer *direkte* i aksjer og/eller grunnfondsbevis. Departementet skriver i proposisjonen at denne avgrensningen blant annet vil innebære at samtlige såkalte *fond i fond* (dvs. verdipapirfond som plasserer sin kapital i andre verdipapirfond) faller utenom formuesskatterabatten. Departementet gir ingen nærmere begrunnelse for denne avgrensningen og drøfter heller ikke konsekvensene det vil medføre.

Etter vår oppfatning framstår forslaget om å utelukke fond i fond fra verdsettelsesrabatten som lite gjennomtenkt fra departementets side. Vi mener at den foreslåtte avgrensningen vil ramme andelseierne *tilfeldig* og at den vil innebære urimelige *konkurranseulemper* for forvaltningsselskaper som har satset på fond i fond-løsninger. Vår prinsipielle holdning er at skattereglene bør virke *nøytralt* i forhold til hvorvidt andelseieren har investert i aksjefond som er direkteinvesterende eller organisert som et fond i fond.

De senere år har mange norske forvaltningsselskaper etablert en rekke fond i fond. Dette er gjort fordi det (så langt) har vært vurdert i mange tilfeller å være en hensiktsmessig måte å organisere forvaltningen av fondets midler på. Fond i fond-løsninger er blant annet etablert som et alternativ til å kjøpe forvaltningsråd eller utkontraktere selve forvaltningen. Fond i fond er også etablert for å kunne differensiere forvaltningsgodtgjørelse mellom institusjonskunder og massemarkeds kunder (fordi regelverket for å kunne gjøre dette i samme fond er svært lite hensiktsmessig).

Fond i fond utgjør derfor i dag et vesentlig innslag i det norske fondsmarkedet:

- Av totalt 338 norskregistrerte aksje- og kombinasjonsfond¹ er 113 fond i fond (33 %).
- Norske personkunder hadde ved utgangen av august i år samlet sett plassert om lag 88 mrd. kroner i aksje- og kombinasjonsfond. Av dette utgjorde plasseringer i fond i fond 26 mrd. kroner (29,5 %).
- Totalt er det registrert vel 1,8 million personkundeforhold i aksje- og kombinasjonsfond. Vel 700 000 av disse personkundeforholdene (39 %) er i fond i fond.

¹ Kombinasjonsfond er tatt med i denne oversikten fordi mange av disse fondene i formuesskattesammenheng vil bli definert som aksjefond.

- Utvalgsundersøkelser anslår at nærmere 1,2 million nordmenn (privatpersoner) eier andeler i aksjefond. Basert på dette tallet, og foreningens egen statistikk over antall kundeforhold, er det anslagsvis minst 450 000 nordmenn som er andelseiere i fond i fond. Dersom en like stor andel av disse er i formuesskatteposisjon som i resten av befolkningen, vil vi anslå at opphevelsen av formuesskattefradraget for andeler i fond i fond vil berøre minst 150 000 nordmenn.

De færreste andelseierne vil ha noe bevist forhold til hvorvidt aksje- eller kombinasjonsfondet de har tegnet andeler i, er et fond i fond eller et direkteinvesterende fond. Sett fra den enkelte andelseiers ståsted vil det dermed framstå som helt vilkårlig dersom vedkommende ikke gis verdsettelsesrabatt for sine aksjefondsandeler ved formuesligningen. Andelseiere vil oppleve det som urimelig å gå glipp av formuesskatterabatten bare fordi aksjefondet de er investert i er organisert som et fond i fond.

Departementets forslag om å utelukke fond i fond fra formuesskatterabatten innebærer samtidig at de forvaltningsselskaper som primært har satset på fond i fond-løsninger påføres en konkurranseulempe. Det er all grunn til å anta at andelseiere på marginen vil ønske å plassere sine midler i aksjefond som gir formuesskatterabatt, jf. erfaringer ellers fra markedet som tilsier at selv svært små skattefordeler i finansielle spareprodukter kan virke sterkt salgsutløsende. Departementets forslag vil derfor virke konkurransevridende i favør av direkteinvesterende fond, og dermed gi forvaltningsselskaper som primært har satset på slike fondsløsninger en betydelig konkurransefordel.

Vi vil på denne bakgrunn tilrå at Stortinget avviser regjeringens forslag om at formuesskatterabatten kun skal gjelde andeler i direkteinvesterende aksjefond. Verdsettelsesrabatten ved formuesskatteligningen bør gjelde for alle aksjefond – uavhengig av om fondet er direkteinvesterende eller organisert som fond i fond.

Departementet har anslått at avviklingen av verdsettelsesrabatten for andeler i verdipapirfond som ikke er aksjefond vil gi en provenyøkning på 90 mill. kroner påløpt i 2006. For 2007 er provenyøkningen som følge av reduksjonen i verdsettelsesrabatten fra 20 til 15 prosent for både aksjer, grunnfondsbevis og aksjefond anslått til 280 mill. kroner påløpt. Det framgår ikke eksplisitt om det i disse provenyanslagene er korrigert for fond i fond (jf. våre tall over), men departementets egne formuleringer i kapittel 18.4 kan tyde på at dette ikke er gjort. Hertil kommer at fordelingen mellom fond i fond og direkteinvesterende verdipapirfond ikke framgår av tilgjengelig statistikk, men må baseres på et relativt omfattende arbeid som blant annet krever en gjennomgang av vedtektene til samtlige av de 338 norskregistrerte aksje- og kombinasjonsfondene. Vi antar således at departementets provenyanslag ikke eksplisitt har korrigert for fond i fond. Dersom dette er riktig, vil vår tilrådning ikke påvirke departementets provenyanslag.